

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **o. S.**, zastoupeného Rudolfem Skoupým, advokátem se sídlem Soudní 1, Svitavy, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 19. 5. 2004, sp. zn. 52 Ca 30/2003,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, kterým soud zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje („žalovaný“) ze dne 9. 6. 2003, č. j. KrÚ 11254/2003 OF.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a namítá tak nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu. Tvrdí, že v daném případě měl být na zvýšení místního poplatku aplikován institut přerušení lhůty ve smyslu ustanovení § 47 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále též „daňový řád“) a naopak nemohlo být použito ustanovení § 12 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

Podle čl. 9 vyhlášky obce o místních poplatcích se poplatek vybírá počínaje dnem, kdy začalo užívání veřejného prostranství, do dne, kdy poplatník oznámil správci poplatku,

že užívání veřejného prostranství skončilo, zařízení bylo odstraněno a prostranství uvedeno do původního stavu. Poplatková povinnost tak vznikla počátkem užívání. Podle čl. 13 odst. 1, 2 stejné vyhlášky je při placení v hotovosti poplatek splatný ihned, v ostatních případech do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí o vyměření poplatku. Z toho stěžovatel dovozuje, že předmětný poplatek byl splatný teprve na základě platebního výměru vydaného obecním úřadem a do doby jeho vydání poplatek nebyl splatný a poplatník se tak nemohl ocitnout v prodlení. Bylo proto nemožné, aby v platebním výměru bylo zároveň rozhodnuto o zvýšení poplatku pro jeho nezaplacení včas nebo ve správné výši. Proto se stěžovatel domnívá, že ustanovení § 12 zákona č. 565/1990 Sb. se vztahuje toliko na místní poplatky, nikoliv na jejich zvýšení, což představuje sankci za prodlení. Citované zákonné ustanovení hovoří o dlužných částkách, kterými však může být pouze místní poplatek, a zvýšení místního poplatku nemůže být vykládáno jako „dlužná částka“. Na právo vymáhat zvýšení místního poplatku se tedy nevztahuje ani prekluzivní lhůta dle ustanovení § 12 cit. zákona a je nutno postupovat dle ustanovení § 47 odst. 1 daňového řádu.

V daném případě byl vyměřený místní poplatek uhrazen Č. T., a. s. s prodlením. Stěžovateli vzniklo právo na zvýšení místního poplatku až následující den po splatnosti výměru (24. 5. 1998) a teprve od konce roku 1998 proto začala běžet promlčecí lhůta pro zvýšení místního poplatku dle ustanovení § 47 daňového řádu. V této lhůtě vydal stěžovatel platební výměr (10. 12. 2001), který sice byl zrušen, nicméně v důsledku přerušení běhu promlčecí lhůty začala od konce roku 2001 běžet lhůta nová, takže platební výměr ze dne 21. 1. 2003 byl vydán ještě před jejím uplynutím.

Proto stěžovatel navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V projednávané věci Nejvyšší správní soud z předmětného soudního a správního spisu především konstatuje, že platebním výměrem ze dne 21. 1. 2003, č. j. 01/01/2003, O. ú. S. zvýšil poplatek za užívání veřejného prostranství, původně vyměřený poplatníkovi Č. T., a. s. ve výši 3 618 160 Kč, o částku 1 600 000 Kč. V odůvodnění rozhodnutí obecní úřad uvedl, že platebním výměrem ze dne 21. 4. 1998, č. j. 01/04/98, byl jmenované společnosti vyměřen poplatek, který byl splatný do 30 dnů ode dne doručení platebního výměru. K doručení došlo 22. 4. 1998, avšak poplatek byl uhrazen teprve 3. 8. 2001. Proto byl včas nezaplacený poplatek zvýšen, což správní úřad označil s poukazem na ustanovení § 11 zákona č. 565/1990 Sb. za přiměřenou sankci.

Krajský úřad Pardubického kraje rozhodnutím ze dne 9. 6. 2003, č. j. KrÚ 11254/2003 OF, shora citovaný platební výměr zrušil, když především uvedl, že na promlčecí lhůtu lze aplikovat ustanovení § 12 zákona č. 565/1990 Sb. Ke zvýšení poplatku proto mohlo dojít nejpozději do konce roku 2000 bez ohledu na okamžik zaplacení již dříve vyměřeného poplatku. Obdobnou lhůtu navíc stanoví daňový řád.

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích napadeným rozsudkem zamítl žalobu proti citovanému rozhodnutí krajského úřadu. Přitom vycházel ze skutečnosti, že mezi daňovým řádem a zákonem o místních poplatcích existuje vztah obecního a zvláštního předpisu, takže v projednávané věci je rozhodným ustanovení § 12 zákona č. 565/1990 Sb. Toto ustanovení upravuje vyčerpávajícím způsobem lhůtu pro vyměření poplatku i pro jeho zvýšení a tato lhůta je prekluzivní, není dána možnost jejího přerušení

či prominutí a marným uplynutím této doby právo na místní poplatek včetně jeho zvýšení zaniká. Možnost přerušení lhůty byla do ustanovení § 12 zákona č. 565/1990 Sb. doplněna až zákonem č. 229/2003 Sb., a to s účinností od 1. 1. 2004. Soud dále uvedl, že citované ustanovení se plně vztahovalo i na zvýšení poplatků jakožto sankčního opatření. Ze všech těchto důvodů proto krajský soud uzavřel, že prekluzivní lhůta skončila dne 31. 12. 2000 a další tříletá lhůta začít běžet nemohla, neboť to zákon neumožňoval.

Spis dále obsahuje stanovisko Ministerstva vnitra – odboru pro místní správu, oddělení koordinace a metodiky dozoru, které se ztotožnilo s právním názorem obsaženým v napadeném rozsudku krajského soudu. V období od 1. 7. 1994 do 31. 12. 2003 totiž platila zvláštní úprava vyměření místních poplatků (§ 12 zákona č. 565/1990 Sb.), takže nešlo postupovat dle ustanovení § 47 odst. 2 daňového řádu. V předmětném období proto po uplynutí tříleté lhůty počítané od konce kalendářního roku, ve kterém oznamovací povinnost vznikla, nebylo možno poplatek vyměřit ani doměřit z důvodu prekluze. Ministerstvo nesouhlasí ani s názorem, že ustanovení § 12 zákona č. 565/1990 Sb. se vztahuje pouze na místní poplatky a nikoliv na jejich zvýšení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Jak vyplývá ze shora provedené rekapitulace projednávané věci, mezi účastníky řízení není sporu ohledně skutkových okolností případu, nýbrž toliko co do jeho právního posouzení. Proto také stěžovatel uplatňuje kasační důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že podle ustanovení § 11 zákona č. 565/1990 Sb. (*poznámka soudu: v tehdy platném znění*) „*nebudou-li poplatky zaplacený (odvedeny) včas nebo ve správné výši, vyměří obec poplatek platebním výměrem a může zvýšit včas nezaplacené (neodvedené) poplatky až o 50 %.*“

Podle ustanovení § 12 stejného zákona „*pokud poplatník nesplní svoji oznamovací (poplatkovou) povinnost určenou obecně závaznou vyhláškou obce, lze dlužné částky vyměřit do tří let od konce kalendářního roku, ve kterém oznamovací (poplatková) povinnost vznikla. Pro ostatní promlčecí lhůty platí zvláštní předpisy.*“

Podle ustanovení § 13 tohoto zákona „*o řízení ve věcech poplatků platí zvláštní předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak.*“

Podle čl. 9 vyhlášky O. S. ze dne 6. 2. 1998 „*poplatek se vybírá počínaje dnem, kdy začalo užívání veřejného prostranství do dne, kdy poplatník oznámil správci poplatku, že užívání veřejného prostranství skončilo, zařízení bylo odstraněno a prostranství uvedeno do původního stavu.*“ Čl. 13 této vyhlášky dále stanoví, že při placení v hotovosti je poplatek splatný ihned a v ostatních případech „*je splatný do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí o vyměření poplatku na účet správce poplatku.*“

Z uvedeného je především patrné, že vztah mezi daňovým řádem a zákonem o místních poplatcích je skutečně vztahem obecného a speciálního právního předpisu a zákon o místních poplatcích by proto byl aplikován přednostně i tehdy, pokud by tuto aplikační přednost výslovně nestanovil jeho citovaný § 13. K subsidiárnímu použití daňového řádu

tedy mohlo dojít, pouze pokud by úprava obsažená v zákoně o místních poplatcích nebyla úplná. Daňový řád však nelze aplikovat za situace, kdy je úprava v obou zákonech konkurující. Rovněž nelze přijmout názor, že subsidiární aplikací jiného zákona bez výslovného odkazu by bylo možno využívat právních institutů, ve svých důsledcích nepříznivých pro poplatníka (in concreto: přerušení prekluzivní lhůty dle § 47 odst. 2 daňového řádu). Tento výklad totiž odporuje obecnému právnímu principu in dubio pro mitius a principu předvídatelnosti zákona. Poplatníku totiž nemůže být přičítána k tíži nedostatečnost, nejasnost, nevhodnost či jiná nedokonalost právní úpravy.

Z tohoto hlediska nazíráno je z citovaných ustanovení zřejmé, že zákon č. 565/1990 Sb. v tehdy platném znění nerozlišoval mezi vyměřením poplatku a mezi jeho zvýšením a že neupravoval žádnou možnost přerušení či stavění promlčecí lhůty (*poznámka soudu*: stalo se tak až novelizací provedenou zákonem č. 229/2003 Sb., kterou bylo ustanovení § 12 doplněno o odst. 2: „*Byl-li před uplynutím této lhůty učiněn úkon směřující k vyměření nebo doměření poplatku, běží tříletá lhůta znovu od konce roku, v němž byl poplatník nebo plátce o tomto úkonu písemně uvědoměn. Vyměřit a doměřit poplatek lze nejpozději do 10 let od konce kalendářního roku, ve kterém poplatková povinnost vznikla.*“)

Pokud tedy k vydání platebního výměru došlo dne 21. 4. 1998 a v prodlení s placením tohoto výměru se předmětná společnost ocitla již dne 24. 5. 1998, mohl stěžovatel (resp. k tomu příslušný obecní úřad) vyměřit zvýšení poplatku do tří let od konce kalendářního roku, ve kterém poplatková povinnost vznikla. To konkrétně znamená, že předmětná prekluzivní lhůta skončila 31. 12. 2000 a platební výměr, vydaný dne 21. 1. 2003, tak byl vydán až po jejím marném uplynutí, tzn. opožděně. Nejvyšší správní soud se v tomto směru ztotožňuje s právním názorem krajského soudu, že pojmy „splatnost“ upravený v čl. 13 citované obecní vyhlášky a „vznik poplatkové povinnosti“ nejsou totožné. O tom ostatně svědčí i tehdy platná dikce ustanovení § 15 zákona č. 565/1990 Sb. (od 1. 1. 2003 ustanovení § 14 odst. 2). Jestliže totiž splatnost pojmově představuje časový okamžik, ke kterému má technicky dojít k zaplacení poplatku; znamená poplatková povinnost samotný závazek poplatníka uhradit předmětný poplatek (a to i zvýšený jakožto formu sankce), přičemž časové momenty obou těchto pojmů se nutně nemusí vždy překrývat. Stěžovatel se ostatně mylí, když na jedné straně sám tvrdí, že dnem 24. 5. 1998 mu vzniklo právo na zvýšení místního poplatku „a teprve od konce roku 1998 počala běžet promlčecí lhůta pro zvýšení místního poplatku ve smyslu ustanovení § 47 daňového řádu“ a na straně druhé zastává názor, že platební výměr ze dne 10. 12. 2001 (*poznámka soudu*: později zrušený) byl vydán ještě v této tříleté lhůtě a má proto za následek přerušení lhůty.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), neboť v předchozím správním ani soudním řízení neshledal nezákonnost ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Krajskému úřadu Pardubického kraje náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. července 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
n předseda senátu